Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. postale - I Gruppo

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO: Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina . . . . . L 1.000
Letna naročnina . . . . . L 2.000
Letna inozemstvo . . . . . L 3.000
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XVII. - Štev. 27 (852) | Gorica - četrtek, 1. julija 1965 - Trst | Posamezna številka L 50

Vzgoja k brezboštvu

Centralni zbor komunistične partije v Sovjetski zvezi je na svojem zasedanju v juniju 1964 ugotovil, da je vse delo za brezboštvo med sovjetskimi državljani nezadostno, da je religiozno mišljenje ruskih množic še vedno preveliko in je dal nalogo, naj brezbožniki preštudirajo, kako bi se dalo ves narod prevzgojiti v novega državljana, ki bo na podlagi znanstvenih pridobitev bodočega komunističnega veka dokazal vsem, da je verski sistem postal v Rusiji nepotreben.

To nalogo so poverili tovarišu Iljičevu, ki mora biti gotovo izveden v materialistični filozofiji. In ta Iljičev je napisal referat: »Vzgoja za brezboštvo«, ki je lani izšel v Rusiji; nato tudi v italijanskem prevodu pod naslovom »L'educazione atea«, na 49 straneh tiska.

Vsaj na kratko jo hočemo našim bravcem podati.

Iljičev takole riše svoj novi napad na vero v Boga:

Naša naloga je, da se aktivno bojujemo proti vsem verskim nazorom, da izgradimo za vse sovjetsko ozemlje znanstveno ideologijo o delu in mišljenju. Do danes je vera vse pojave v naravi pripisovala Bogu. Današnja znanost je dokazala, da so vse naravne »skrivnosti« le produkt človeške domišljije. Napredek v novih vedah kot so medicina, kemija, biologija i.t.d. nam je znanstveno odkril, odkod je življenje, duša in njen razum in volja, tako da sovjetski človek ne bo potreboval nobenega nadzemeljskega Stvarnika in bo vse to naravno tolmačil ter zavrgel vsako vero v nadnaravnega Boga.

Marx (začetnik komunizma) je proglasil filozofsko brezboštvo, a mi v Sovjetski zvezi smo ga spremenili v znanstvena brezboštvo, ki se ne zadovoljuje več s tem, da zavrže vero v Boga, ampak da tudi pokoplje vsako vero. Marksizem je učil, da je bila vera v Boga le zgodovinski pojav nekdanjosti, mi komunisti smo z izgradnjo socializma po širnem svetu znanstveno dokazali, da Boga sploh ni, in smo s tem dosegli trdna socialna tla.

Ko še ni bilo izgrajene socialistične družbe, se je Marx skliceval le na razum in človeško čustvo, a sedaj ko je izgrajena socialistična družba po vsem svetu, smo s svojimi iznajdbami zavrgli vero v Stvarnika in potrebo po njem. Le ljudje, ki sprejmejo vse, kar ne morejo razumeti, in ker jim manjka globokega premišljevanja, se izgovarjajo z besedo: to je skrivnost, ki se ne dà odkriti.

Mi pa, učenci Marxa in velikega Lenina se ne ustrašimo besede »skrivnost«, študiramo na globoko in smo našli pravo pot do Leninovega načela, ki se glasi: ločitev Cerkve od države in šole od Cerkve. To načelo je zagotovilo človeku prostost ateistične propagande.

Od takrat nas Cerkev sovraži. Zato tudi ne moremo dopustiti, da bi kdo smatral Cerkev za nekako zasebno zadevo, češ lahko sem član Cerkve in obenem zvest član države. Centralni odbor komunistične stranke je zato obvezal svoje organe, da razglasijo vsako verstvo kot zlo, ki odvrača ruskega državljana od soudeležbe pri izgradnji komunizma.

Naše ljudstvo je začelo v množicah odpadati od vere in cerkve, molilnice in mošeje (mohamedanske cerkve) so se začele prazniti. Vendar brezbožnost ni zajela vsega sovjetskega ljudstva. Razne sekte kot so baptisti, adventisti, pentekostalci, jehovci i.t.d. so še vedno trdoživi in tudi med našim ljudstvom je še dosti vernih. Statistika pove, da je od vseh delavnih ljudi, ki so dopolnili 40 let, še kakih 70% — večina so ženske — vernih, takih ki še verujejo v Boga in se iz neke stare navade udeležujejo cerkvenih obredov.

Nato piše v svoji razpravi Iljičev o načinu, kako naj se ta komunistični »evangelij« oznanja otrokom, mladini, odraslim ter omenja radio, kino ljudske zabave, slovesnosti pri porokah, matičnih vpisih itd. Pa tudi na ženske je treba vplivati pri njih vzgoji otrok.

Proti koncu postavi in zgosti vso razpravo v odstavek: Komunizem je nezdružljiv z vero in versko moralo. Nikdar ni bila nobena religija zmožna obvarovati ljudi pred jarmom izkoriščevavcev. Delo za splošni blagor in porast narodnega dohodka je podlaga komunistične doktrine. Verska ideologija pa ne samo da ne vzpodbuja človeka k delu, ampak mu jemlje vso lepoto, ki jo delovni človek odseva. Zato je brezverstvo dosledno proti veri napadalno.

* * *

Evo vam ,dragi bravci in naročniki, kratko vsebino Iljičeve razprave »Vzgoja za brezboštvo«! Glavni vzrok, zakaj smo o tej razpravi pisali, je bil ta, da bi vse slovenske katoličane v zamejstvu ter v zapadnih deželah posvarili pred komunizmom. Vzeti jim hočejo namreč krščansko luč in jih obkrožiti s komunistično temo.

A. N.

Afro-azijska konferenca odložena

Druga konferenca afriških in azijskih držav, ki bi se morala pričeti 29. junija v Alžiru, je odložena. Do te odločitve je prišel pripravljalni odbor, potem ko se je prepričal, da večina povabljenih držav smatra za neprimerno, da bi se konferenca vršila v negotovih političnih razmerah, kakršne vladajo v Alžiru po odstavitvi predsednika Ben Bele. Revolucionarni svet je sicer nadaljeval s pripravami, da bi se napovedana konferenca v roku pričela, ker si je od njenega rednega poteka obetal znatne politične koristi. Predvsem bi s tem odvrnil domačo in tujo pozornost od notranjega položaja v Alžiru ter se nekako rehabilitiral pred očmi afriških in azijskih predstavnikov, ki jih je odstranitev Ben Bele presenetila. Državni udar je sploh marsikaterega udeleženca konference zmedel, tako da so si v srcu vsi želeli odložitev konference, čeprav si tega nihče ni upal prvi javno predlagati. Prva je v tem smislu nastopila skupina azijskih držav z Indijo na čelu, nakar so vse ostale države v eni ali drugi obliki začele delovati v tej smeri. Končno je tudi kitajska delegacija, ki sprva sploh ni hotela slišati o kaki delegaciji, sama predlagala, da se konferenca prenese na poznejši čas. Po poročilih iz diplomatskih krogov naj bi konferenca bila šele jeseni in sicer spet v Alžiru.

VZROKI ODLOŽITVE

Nobena skrivnost ni, da je notranji alžirski položaj bil le povod za odložitev afro-azijske konference. Prave vzroke pa je treba iskati drugje. Vsi na primer vemo, v kakšnem napetem ozračju se je pripravljal ta mednarodni sestanek afriških in azijskih držav ali kakor so ga tudi nazvali »alžirski Bandung«. Že od vsega začetka so med prireditelji vladala številna nesoglasja tako glede povabljencev kot tudi dnevnega reda vprašanj, ki naj bi se obravnavala. Indonezijski predsednik Sukarno je odločno nasprotoval prisotnosti Malezije na konferenci iz že znanih razlogov, zaradi katerih je nasproten malezijski državi (federaciji) kot taki. Da to njegovo zadržanje ni bilo samo načelnega značaja, priča dejstvo, da je odposlal k številnim afriškim in azijskim državam posebno delegacijo, ki je imela namen jih pridobiti za indonezijsko stališče.

Enako se je odpravil na potovalno turnejo po Afriki kitajski premier Čuenlaj, da bi tamkajšnje države prepričal, da Sovjetska zveza ni azijska država in zategadelj nima pravice biti vabljena na konferenco v Alžir. Koliko je to njegovo poslanstvo uspelo, ni moči točno dognati. Dejstvo pa je, da na predvečer alžirske konference Moskva še ni imela vabila v rokah in ga še danes nima. Bivši alžirski predsednik Ben Bela je kot gostitelj imel pri tem precejšnjo besedo, toda državni udar ga je prehitel, predno je lahko izrekel odločilno besedo. Ako gledamo s tega vidika, je odložitev konference prišla Sovjetom brez dvoma prav. V primeru, da bi se konferenca v Alžiru vršila brez prisotnosti Sovjetske zveze, bi to izgledalo kot politični uspeh Kitajske pri afriških in azijskih državah. Tako pa je Moskva sedaj pridobila na času in je s tem lahko zadovoljna.

RAZLIČNO POJMOVANJE KONFERENCE

Drugi vzrok za odložitev alžirske konference je nesoglasje med prizadetimi državami glede vsebine in smotra, ki naj bi ga »drugi Bandung« imel. Čeprav je bila konferenca takorekoč pred durmi, ni bil še sestavljen niti dnevni red problemov, ki naj bi bili predmet razpravljanja.

Kot že glede povabljencev tako Indonezija in Kitajska različno pojmujeta tudi pomen konference. Indonezija zasleduje cilj, da bi ostale azijske in afriške države povezala v »blok sil v razvoju«, ki naj bi se spopadel s takozvanimi »starimi silami«. Njen izstop iz Združenih narodov odraža prav te namene.

Slične načrte imajo Kitajci, ki bi hoteli ustvariti »fronto revnih držav« proti »bogatim državam« in s tem prisiliti afriške in azijske države, da prekinejo vse politične in gospodarske odnose ne samo z Zahodom, ampak tudi s Sovjetsko zvezo in z OZN. Ta svoj program so strnili v osem točk, ki govorijo o »samopomoči in medsebojnem sodelovanju«. Kitajci namreč stavljajo Zahod in Sovjetsko zvezo v isti koš, kar se tiče pomoči nerazvitim državam. Brez ovinkov pridigajo voditeljem mladih afriških držav, da »Moskva nima namena iskreno pomagati narodom Azije in Afrike«. Kar se tiče ostale mednarodne pomoči nerazvitim, ki jo nudijo razne specializirane ustanove OZN, jo Kitajci prikazujejo kot »sredstvo za infiltracijo in ropanje«. Tako se je namreč izrazil kitajski delegat Nan Han Čen na gospodarskem seminarju v Alžiru februarja, letos.

Zato ni čudno, če je napovedana alžirska konferenca doživela tak neuspeh. Države udeleženke, ki so bile že itak zbegane zaradi zlobnih namigovanj Kitajske in Indonezije, je državni udar v Alžiriji zbegal do kraja. Ni jim preostajalo drugega, kot da v prihodnjih mesecih zberejo svoje sile in misli, predno se vsedejo k podobni konferenci.

SENCA SOVJETSKO-KITAJSKEGA SPORA

Nesoglasja med Moskvo in Pekingom so grozila spremeniti alžirsko konferenco v tribuno javnega medsebojnega obračunavanja. Diplomatska igra glede povabila Sovjetski zvezi je le zunanji element zagrizenega zakulisnega boja za vpliv nad nerazvitimi afriškimi in azijskimi državami. V vidu alžirske konference je Peking poostril boj proti »revizionizmu« in »hruščevizmu brez Hruščeva«. Dne 14. junija je pekinško časopisje obnovilo javno polemiko proti politiki mirne koeksistence ter novemu sovjetskemu vodstvu, o katerem piše, da ni nič drugega kot »politično predstavništvo privilegirane buržoazne kaste Sovjetske zveze, ki je v nasprotju z interesi sovjetskega ljudstva«.

Glede nasprotovanja, da bi se Sovjetska zveza udeležila alžirske konference, so sami kitajski voditelji jasno povedali, da so proti njeni udeležbi, ne toliko zaradi tega, ker Sovjetska zveza ni povsem azijska država, temveč zato, ker se kitajska in sovjetska stališča razhajajo v vseh vprašanjih, o katerih so nameravali govoriti v Alžiru: boj proti imperializmu, koeksistenca in mednarodna pomoč deželam v razvoju.

Kongres mladih krščanskih demokratov v Berlinu

V dneh od 10. do 18. junija se je vršil v Berlinu drugi svetovni kongres UIJDC (Union Internationale des Jeunes Dèmocrates Chrètiens - Mednarodno zveza mladih krščanskih demokratov), ki združuje 29 mladinskih gibanj krščansko demokratskih strank iz naslednjih držav: Argentine, Avstrije, Belgije, Bolivije, Brazilije, Čehoslovaške, Čila, Kolumbije, Salvadorja, Francije, Nemčije, Guatemale, Italije, Jugoslavije (Slovenije), Litvanije, Luksemburga, Nicarague, Holandske, Paname, Paraguaya, Peruja, Poljske, Dominikanske republike, San Marina, Španije, Švice, Madžarke, Uruguaya in Venezuele. Prvi kongres zveze se je vršil leta 1962 v Caracasu v Venezueli. Sedanjega kongresa se je udeležila tudi štiričlanska slovenska delegacija, ki je aktivno sodelovala pri kongresnem delu in vzdrževala stike s posameznimi delegacijami.

Kongresna zborovanja so se vršila v moderni Kongresshalle in so potekala v znamenju gesla *»Krščansko demokratska mladina za mir, svobodo in pravico«*. Kongres je vodil predsednik UIJDC Angelo Bernassola, častni predsednik kongresa pa je bil Hilarion Cardozo. Med osebnostmi, ki so govorile ob otvoritveni svečanosti je bil tudi belgijski ministrski predsednik Theo Lefèvre. Prva poročila so podali posamezni delegati. Za politično komisijo je govoril Sergio Fernandez, čilski delegat in nekdanji podpredsednik UIJDC, koreferent pa je bil Francoz Jean Mastias, predsednik mladinske sekcije MRP (kršč. demokratov). Poročilo o krščansko demokratski solidarnosti je podal glavni tajnik UIJDC Poljak Stanislav M. Gebhardt, o pogojih za napredovanje pa Nemec Helmut Geiger.

Sobota in nedelja sta bili posvečeni obiskom zahodnega in vzhodnega Berlina in raznim sprejemom. V ponedeljek so pričela dela posazemnih komisij (splošne politične, o napredovanju, o solidarnosti KD gibanj, razdeljene na 5 podkomisij: o sodelovanju KD, o problemih študentov, o mladih delavcih, o tisku in propagandi ter o mednarodnih ustanovah).

Ostali dnevi so nato potekali v plenarnih zasedanjih, kjer so delegacije glasovale in debatirale o osnutkih resolucij posameznih komisij. Omenjene resolucije so bile nato sprejete z raznimi popravki in dodatki. Najvažnejša politična resolucija, ki poudarja potrebo po politiki svobode, pravičnosti, nevmešavanja, okrepitve OZN in njene izpopolnitve itd. Resolucija podkomisije za tisk in propagando poudarja potrebo po ustanovitvi neke mednarodne tiskovne agencije, ki bi delovala v duhu krščansko demokratskega gibanja ter se zavzema za odpravo vsake cenzure in za povezavo krščansko demokratskih časnikarjev. V resoluciji o študentih pa je med drugim izrečena obsodba nad poskusi vmešavanja in omejevanja svobode vseučilišč (Vzh. Berlin, Španija itd.).

Kongres UIJDC se je zaključil v četrtek, 17. junija. Na zaključni plenarni seji je bilo več odličnih gostov, med katerimi predsednik vlade Baden-Würtemberga, predsednik čilskega senata, predsedniki KD strank Brazilije, Uruguaya, zunanji minister San Marina, predsednik Svetovne zveze krščanskih sindikatov, tajnik Srednjeevropske zveze krščanskih demokratov Sieniewicz in drugi. Raznih sprejemov so se pa že prej udeležili nekateri ministri zahodnonemške vlade in državni tajnik. Kongresu so med drumigi poslali svoje poslanice bivši kancler Adenauer, kancler Erhard, italijanski ministrski predsednik Moro, čilski predsednik Frei, bivši britanski predsednik Home in drugi.

Predsednik Bernassola je v zaključnih besedah povzel glavne misli drugega svetovnega kongresa in poudaril zlasti dejstvo, da je za svobodno družbo bolj važna raznolikost mnenj (kot se je večkrat demokratično izkazalo na sedanjem kongresu) kot pa sterilna soglasnost. Za bodočnost pa ostanejo krščanski demokratje še naprej zvesti svojim načelom za izvedbo pogumnega programa svetovne obnove v smislu svojih vodilnih načel.

Dve leti papeževanja Pavla VI.

V ponedeljek, 21. junija, na praznik sv. Alojzija sta potekli dve leti, odkar sedi na Petrovem prestolu papež Pavel VI. V tem času, piše »Osservatore Romano« je sv. oče nepretrgoma nadaljeval svoj nevsakdanji ritem dela.

Zadostuje, da omenimo njegovo encikliko »Ecclesiam suam« in 361 govorov, ki jih je Pavel VI. v tem času imel, in spoznali bomo, s kolikim delom je bil sv. oče obremenjen v teh dveh letih. Enciklika »Ecclesiam suam« je edina v vatikanskih arhivih, ki je bila vsa lastnoročno spisana od kakega papeža.

Njegov delovni urnik se začne ob 7. zjutraj in traja do ene po polnoči. Z delom prekine sv. oče le za molitev, zajtrk, kosilo in večerjo ter kratek opoldanski počitek. Sv. oče je lahko vsem v zgled zaradi svojega nenehnega dela v službi Cerkve in vsega človeštva. Bog naj nam ga ohrani še mnogo, mnogo let!

Gospodarska špekulacija

povzroča gospodarsko napetost

V majhni knjižici, ki ima 55 strani, je deset škofov iz srednjih in zapadnih predelov Brazilije, ki obsegajo državo Goias, prikazalo zgodovino svoje dežele in velike težave, na katere je tam naletela misijonska delavnost. Škofje se pritožujejo, da je bila gospodarska špekulacija, ki je sicer ustvarila deželi procvitajoče družbe in podjetja, povsem slepa za družbene potrebe skoraj dveh milijonov prebivavcev te dežele. V Goiasu, kot povsod v Braziliji, tako piše teh deset škofov, ugotavljamo socialno in gospodarsko zmedo, zaradi katere je prebivavstvo negotovo in nezadovoljno in zato lahek plen političnih agitatorjev. Samo če bodo izoblikovali kvalificiran voditeljski razred, bo mogoče rešiti tamkajšnjo družbo.

Mogočna spominska manifestacija argentinskih Slovencev

V nedeljo, 6. junija se je vsa slovenska skupnosti iz Buenos Airesa in okolice na posebno pretresljiv način spomnila dvajsete obletnice množičnega pokolja 12.000 s Koroške vrnjenih domobrancev in ostalih protikomunističnih borcev.

Že na predvečer so člani Slovenske fantovske zveze nalepili po vseh važnejših mestnih ulicah in krajih, kjer živijo naši ljudje, velike lepake z napisom: »Svobodni Slovenci se ob 20-letnici zdomstva zahvaljujejo plemenitemu argentinskemu narodu za njegovo razumevanje in gostoljubje«.

V nedeljo, 6. junija se je spominska svečanost pričela ob treh popoldne s polaganjem venca k spomeniku argentinskega osvoboditelja generala San Martina. Nobena narodnostna skupina ni do sedaj zbrala za podobno priliko toliko svojih članov kot to pot slovenska. Venec je nosil besede: »Junakom svobode - svobodni Slovenci«.

Posebno pozornost so vzbujale številne slovenske narodne noše. Fotoreporterji velikih buenosaireških dnevnikov in televizijskih postaj so bili nad njihovo pestrostjo tako prevzeti, da so kar naprej filmali ter delali posnetke.

Vsa množica je nato odšla v bližnjo katedralo, da se udeleži koncelebrirane sv. maše v spomin vseh slovenskih žrtev druge svetovne vojne in komunistične revolucije na slovenskih tleh.

Sv. mašo je opravil buenosaireški pomožni škof Ernest Segura, z njim pa je maševalo še deset slovenskih duhovnikov. Škof Segura je po evangeliju tudi spregovoril navzočim Slovencem. Zahvalil se jim je za vzgledno versko življenje, ki ga dajejo v novem okolju ter za delo, ki ga opravljajo slovenski duhovniki med argentinskim ljudstvom. Pozval jih je, naj ostanejo zvesti svoji veri ter gojijo in ohranijo svoj jezik, svojo lepo pesem, svoje šege in navade. S svojo navzočnostjo so trajen opomin Zapadu. Saj se tragedija, ki je prišla nad slovenski narod, vsak trenutek lahko ponovi v še hujši obliki v Ameriki. Kuba in Dominikanska republika to potrjujeta.

Na koncu sv. maše je škof Segura zmolil molitve za vse slovenske žrtve, blizu 2000 slovenskih rojakov pa je nato zapelo zahvalno pesem za vse mučence slovenskega naroda.

* * *

V petek, 18. junija je pa 150 fantov in deklet predvajalo v središču Buenos Airesa odrsko balado za solista in govorne zbore »Obsojen sem bil«. Besedilo sta pripravila dr. Branko Rozman in Nikolaj Jeločnik. Delo ima osem podob: preludij in requiem;zemlja, sonce in pesmi; vojna; volkovi; mrlič v luni; odpor; obsojen sem bil; vstajenje.

Prvi igravec v baladi je Pričevavec, človek, ki je bil v revoluciji obsojen, pa se je rešil iz groba. Njegova naloga je, da zakriči svetu, kaj se je takrat dogajalo pri nas. Dolžan je to povedati zaradi mrtvih, ki so bili obsojeni brez sodbe.

Pričevavčeve besede so bile izgovorjene v španščini, saj je bila predstava namenjena tudi argentinskim gostom, moški in ženski zbor pa sta svoje besedilo podajala v slovenščini.

Vsa predstava je odlično uspela in napravila na vse navzoče najboljši vtis, argentinski narod pa se je bolj kot kdajkoli seznanil z zgodbo slovenskega naroda, ki je prišel pod komunistični jarem, dasi ga ni hotel in se mu je z vsemi silami skušal upreti. Govora predsednika društva »Zedinjena Slovenija« g. Božidarja Finka ter Argentinca dr. Francisca Guido sta med prireditvijo bila prav izraz tega dejstva in opozorilo svobodnemu svetu, naj ne ljubimkuje s komunizmom, če noče samega sebe prostovoljno ugonobiti.

Po »Svobodni Sloveniji«, Buenos Aires..

Poslanstvo laika v Cerkvi

Vse kaže, da doživlja Cerkev neko novo pomlad. Religiozna kriza modernega časa je vzbudila v Cerkvi močno reakcijo v obliki prenovitvenega gibanja, čigar najvidnejši dokaz in izraz je brez dvoma zborujoči 2. vatikanski koncil.

Ena poglavitnih tez tega pomlajevanja Cerkve je prebujenje laikov na polju religioznega in cerkvenega življenja. Pogosto se govori celo o »uri laikov«, o njih vstopu v »polnoletnost«, celo o »emancipaciji« laikov — izrazi, ki jih je mogoče tudi napačno razumeti, ki pa v jedru gotovo odkrivajo zdravo zavest laikov, da se jim v Cerkvi prizna mesto, ki jim gre.

Značilno je v tem pogledu tudi dejstvo, da je ena velikih tematik vatikanskega koncila prav vprašanje laikov v Cerkvi. Oba velika dosedaj izglasovana dokumenta, namreč konstitucija o liturgiji in konstitucija o Cerkvi posvečata veliko pozornost laikom. Podobno »uro laikov« pa doživljamo tudi že nekaj desetletij sem na polju cerkvenega apostolata, od katerega danes skoro ne moremo več odmisliti velikega doprinosa katoliškega laikata v obliki najrazličnejših apostolskih organizacij.

Laiku se začenja dajati in priznavati v Cerkvi dejstvo, ki mu gre — mesto polno in enakopravnega člana z vsemi odgovarjajočimi pravicami in dolžnostmi. Ta zavest poslanstva laika ni bila nikoli tako živa kot danes.

Laik se je seveda vedno zavedal, da pripada Cerkvi, da je njen otrok, od katere je prejel življenje ter vso pomoč v obliki nauka in milosti, da to življenje v sebi ohrani in izpolnjuje. Po drugi strani se pa vendar ni mogel otresti vtisa, da je v Cerkvi vendar le nekaj drugotnega, malodane manj vrednega. Čutil se je vse preveč kot poslušajoča in sprejemajoča Cerkev, ne pa soodgovornega za njeno življenje in delo.

Zato se v cerkvene probleme skoro ni vmešaval, smatral jih je za izključno stvar cerkvene avtoritete. Cerkev je praktično večkrat istovetil s papežem in škofi, morda še tudi z duhovniki in redovniki kot pomočniki hierarhije — ne pa z laiki.

To enostransko in zato tudi pomanjkljivo gledanje na vlogo in poslanstvo laika v Cerkvi je našlo večkrat nehote povod v nekaterih pojavih uradne Cerkve same. Naj navedem en sam primer. Vsakega laika, poznavavca cerkvenega prava, je moralo nekam čudno prizadeti dejstvo, da zakonik o laikih tako malo govori. Medtem ko je duhovniškemu in redovniškemu stanu posvečeno skupno skoro 600 kanonov (cerkvenih zakonov), je laik odpravljen z vsega skupaj 44 kanoni; pa še teh 44 ne govori pravzaprav o laiškem stanu kot takšnem, temveč le o njihovih organizacijah.

Novi pogledi katoliške teologije zadnjih desetletij, s katerimi je obogatila nauk o Cerkvi kot mističnem telesu Kristusovem in novozaveznem božjem ljudstvu, so prinesli nove jasnosti tudi v vprašanje laikata v Cerkvi. Ta dognanja teologov niso ostala le mrtva točka. Vatikanski koncil je o njih na dolgo in široko razpravljal, jih odobril ter jim v konstituciji o Cerkvi dal dokončno obliko in svojo avtoriteto.

Kdor hoče torej vedeti, kakšno je poslanstvo laika v Cerkvi in kaj Cerkev od laika danes pričakuje, ne potrebuje drugega kot da seže po tem izredno važnem dokumentu. V njem bo našel odgovor ne več tega ali onega, četudi ne velikega teologa, temveč avtoritativen odgovor Cerkve same.

P. Alojzij Kukovica, S. J.

Ivan Omersa - zlatomašnik

Na praznik sv. Petra in Pavla je poteklo 50 let, odkar je bil posvečen v duhovnika.

Rodil se je 22. avgusta 1892 v Tržiču na Gorenjskem. Bogoslovne študije je dovršil v Ljubljani. S 23 leti je postal duhovnik. Naj prej je bil nastavljen za prefekta v »Marijanišču« v Ljubljani. Škof Karlin ga je po enoletnem službovanju poklical v Trst in nastavil za dušnopastirsko delo pri Sv. Jakobu. Tu je ostal vse življenje do najnovejšega časa, ko je stopil v zasluženi pokoj. 15 let je bil celo upravitelj te župnije. Neumorno se je žrtvoval za slovenske vernike tudi v dobi najhujšega fašističnega zatiranja. Sam je 40 let vodil cerkveni pevski zbor, ki je dosegel obče priznanje.

Učil je krščanski nauk tudi na šoli sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu. Šolo je ob koncu obiskovalo 958 otrok. V septembru 1930 jo je fašistična vlada zaprla.

Njegova značilna dobra lastnost je bila, da je zgodaj vstajal in je bil prvi v cerkvi. Maševal je ob 5.30 ali ob 6. uri, potem je bil vsak dan na razpolago za sv. spoved. Ob nedeljah je imel slovensko službo božjo ob 9. uri, popoldne ob 3. uri je pa razlagal krščanski nauk in imel večernice.

Pri vseh, slovenskih in italijanskih vernikih, je ostal v najboljšem spominu, ker je skušal nepristransko postreči vsem. Zanimal se je za uboge v svoji župniji, za bolnike, stare, onemogle in jim skušal po svojih močeh pomagati.

Leta 1937 je bil po smrti msgra. Guština imenovan za voditelja slovenske Marijine družbe v ulici Risorta v Trstu. Kmalu bo preteklo 30 let, odkar zanjo skrbi, se trudi in zanjo požrtvovalno deluje.

Dne 12. septembra 1940 je bil v znak priznanja za zvesto delovanje v službi Cerkve imenovan za častnega kanonika tržaškega kapitlja.

Gospod zlatomašnik je bil vedno znan kot odkrit, resnicoljuben in pošten značaj, zaveden Slovenec, a pravičen do vseh. Zato je užival in uživa spoštovanje in ugled pri slovenskih in italijanskih vernikih.

Zelo lepa njegova lastnost je, da je bil in je še vedno pripravljen priskočiti na pomoč pri spovedovanju, za sv. mašo ali kakšne pobožnosti.

Ob priliki njegovega zlatomašniškega jubileja se ga spominjamo s hvaležnostjo za vse, kar je storil za blagor slovenskih vernikov v Trstu. Želimo mu, da ga Bog še dolgo ohranja zdravega in vedrega, da bo mogel še veliko narediti za duhovno korist našega ljudstva, kateremu je doslej zvesto služil.

Ni duhovništva brez duha žrtve

Primas Poljske kardinal Višinski je v svoji pridigi v stolnici sv. Janeza v Varšavi ob posvetitvi novih duhovnikov poudaril duh žrtve, ki ga zahteva danes duhovniško življenje. Duhovniška služba, tako je dejal kardinal, zahteva danes ogromno žrtev, predvsem zato, ker se vrši v povsem drugačnih pogojih kot v preteklosti. »Pripravljeni morate biti na vse, tudi na to, da žrtvujete življenje za svoje brate.« Varšavski kardinal je navedel kot primer mladega poljskega duhovnika Jusipa Vojcickega, ki je že sedmič v zaporu, ker je učil božjo besedo. Kljub temu pa si ne pusti vzeti pogum in nudi svoje trpljenje, svoja ponižanja in svoje molitve za srečen izid koncila in za mir na svetu. »Vi ne smete živeti sami zase,« tako je nadaljeval kardinal, »marveč morate slediti zgledu duhovnikov, ki so v življenju in v smrti vedro prenašali ponižanja v imenu Cerkve.«

Misijonski kino

V Lillu v Franciji je bil mednarodni sestanek za misijonski kino. Prisotni so bili katoliški in protestantski delegati, ki so prispeli iz Italije, Švice, Belgije, ZDA ter iz raznih predelov Francije. Sestanka, ki ga je vodil škof koadjutor iz Lilla msgr. Gand, se je udeležil med drugimi dr. Taylor, ravnatelj za informacije ekumenskega sveta Cerkva. Na programu je bilo predvajanje 25 dokumentarnih filmov, ki so jih izdelale katoliške in protestantske misijonske družbe ali pa so jih posodila poslaništva različnih dežel.

Redovnica - odvetnik

Neka ameriška redovnica je prejela pravico, da vrši odvetniške posle pred najvišjim severnoameriškim državnim sodiščem. Redovnica je sestra Frances iz kongregacije usmiljenk, katerih materna hiša je v Mount St. Joseph v državi Ohio. Je prvikrat v zgodovini ameriškega sodstva, da je bilo dano dovoljenje te vrste kaki redovnici. Sestro Frances je predstavil senator Philip Hart sodnikom vrhovnega sodišča. Kot urednica zakonskih besedil države Ohio je leta 1947 Frances Catherine Florer postala vdova. Pet let kasneje je prestopila iz metodizma v katolicizem in vstopila v redovniški stan. Sedaj poučuje trgovinsko pravo v ženskem zavodu in vrši funkcije zakonskega svetovavca v svoji kongregaciji.

Gradili bodo novo baziliko v Avstraliji

Avstralski episkopat, ki se je sestal pod predsedstvom nadškofa v Sydneyu kardinala Gilroya, je sklenil zgraditi veličastno baziliko kot duhovno središče katoliške Avstralije in posebno središče za radio in televizijo. Središče za radio in televizijo, ki ga bodo vodile hčerke sv. Pavla, bo zgrajeno blizu Sydneya, bazilika pa bo stala v avstralskem glavnem mestu Camberri.

Posebna komisija za ekumenizem

V 18 škofijah Velike Britanije bodo ustanovili posebne komisije za pospeševanje ekumenskega gibanja. Vest so objavili škofje, ki so se sestali na zasedanje, na katerem so razpravljali o možnostih povečanja ekumenskega gibanja. V nove organizme bodo povabljeni duhovniki, redovniki in laiki, ki imajo posebne izkušnje in znanje na ekumenskem področju.

Jezuit bo govoril nemškim protestantom

Katoliški teolog jezuitski pater Karel Rahner bo med govorniki na bližnjem letnem dnevu nemških protestantov, ki se bo vršil v Kölnu od 29. do 31. julija. Znani redovnik bo govoril o temi: Izvor naše svobode.

Nova stolnica v Tanzaniji

Škof iz Moshija v Tanzaniji msgr. Kilasara je blagoslovil temeljni kamen za novo stolnico svoje škofije. Stolnica bo ena najobsežnejših v vsej Vzhodni Afriki. Načrte zanjo so napravili po novih liturgičnih predpisih, ki jih je odobril koncil.

Naselje za katehiste

V Matai v afriški republiki Tanzaniji so odprli naselje za oblikovanje že poročenih katehistov. Središče bo ne samo pripravljalo katehiste na poučevanje, marveč predvideva tudi teoretične in praktične tečaje za vodstvo kmetijskih podjetij. Ustanovitev središča je bila omogočena s pomočjo finančne in tehnične pomoči avstralskih katoličanov.

Katoliški tisk v Indiji

V Indiji trenutno izdajajo 92 katoliških publikacij, dnevnikov, tednikov in mesečnikov. Te dosežejo natis 266.000 izvodov in jih izdajajo v šestih jezikih, v angleškem, malajskem, tamil, kokani, kannada in hindu. Konec leta 1964 je imela Indija 6.515.592 katoličanov.

Junij - mesec spomina

Preteklo je dvajset let, odkar se je končala druga svetovna vojna. Dvajset let je minilo, odkar je prenehalo fašistično in nacistično nasilje. Poteka pa tudi dvajset let, odkar se je zaključilo zadnje dejanje komunistične revolucije na slovenskih tleh: pokolj tisočev in tisočev slovenskih mož in fantov, ki so jih Angleži izročili Titu in ki jih je roka razdivjanega in zmage pijanega komunističnega nasilnika morila brez procesa in brez usmiljenja širom slovenske domovine.

Mesec junij je naš narodni vernih duš mesec, ko se spominjamo vseh slovenskih žrtev druge svetovne vojne. Ogromen je bil krvni davek, ki smo ga morali Slovenci plačati. Naši možje in fantje so krvaveli in umirali na tujih bojiščih. Kruta okupatorjeva roka nas je pobijala; naši ljudje so hirali in umirali v koncentracijskih taboriščih; zapirali so nas in padali so naši borci za prostost in svobodo naroda in domovine.

Veliko je bilo gorje, veliko je bilo žrtev. Toda to še ni bilo zadosti. Pravo morje gorja in krvi se je razlilo preko naše zemlje, ko je komunizem izrabil ugodni trenutek in začel uresničevati svojo taktiko in svoj cilj: z revolucijo priti na oblast in izvesti diktaturo proletariata. Komunistični voditelji so izrabili odpor in gnev našega naroda do okupatorja; ustanovili so OF in so pod krinko borbe proti okupatorju delali za izvedbo revolucije. Začeli so likvidirati svoje idejne nasprotnike — po naših gozdovih in poljih so se množili grobovi pobitih inteligentov, duhovnikov, kmetov in delavcev, mož in žen. Začeli so izzivati okupatorja — padali so nedolžni talci, polnila so se koncentracijska taborišča. Širili so grozo in strah med ljudi: kdor ni hotel pomagati pri izvedbi revolucije, in proti je bila večina slovenskega naroda, je bil proglašen kot nasprotnik, izdajalec, kolaboracionist in hlapec okupatorja. Hočeš nočeš so se morali ljudje braniti, če niso hoteli biti pobiti; zgrabili so za orožje, nastajala je oborožena »bela garda«. Spet so padale žrtve, padali so slovenski ljudje na eni in drugi strani.

Potem pa je prišla tragedija, grozoten množičen zločin; poboj in pokolj več kot deset tisoč slovenskih mož in fantov, domobrancev in nedomobrancev, ki so jih Angleži izročili Titu. konec maja leta 1945.

Mesec junij je torej mesec spomina na najtežje obdobje slovenske zgodovine, na komunistično revolucijo in na njene številne žrtve po Slovenskem. Povsod trohnè kosti teh žrtev, v posameznih gomilah in skupnih množičnih grobovih v kočevskih gozdovih, na Gorenjskem, na Štajerskem okrog Teharij in v jamah okrog Hrastnika in Trbovelj, po kraških globelih in hostah, v prepadih in pod izravnano rušo, le malokdaj v dostojnem grobu in v blagoslovljeni zemlji.

Na te samotne grobove, »ki niso venčani s cvetovi, kjer luč nobena ne gori«, roma naš spomin v mesecu juniju, v tistem mesecu, ki je videl toliko gorja, toliko solza, pa tudi toliko molitve. Z molitvijo na ustih so umirale mnoge teh žrtev, ki danes počivajo v onečaščenih, poteptanih in zatajenih grobovih. Z molitvijo na ustih in s prošnjo k Bogu so umirali, ker so verovali v Boga, domovino pa ljubili z vsem žarom in ji hoteli utrditi temelje obstoja v svobodi in demokraciji.

Spomin na te žrtve in na njihove ideale je pisan z nedolžno krvjo, zato bo večen in ideali ne bodo umrli. Njihov spomin bo krepil zavest poslanstva in vere do tistih vrednote, za katere verujemo, da bodo nekoč spet dobile pomen v svobodni in srečni domovini. —k

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Lepa slovesnost na Sv. gori

Nedelja 27. junija je pokazala, da ima Mati božja na Sv. gori še veliko gorečih častivcev. Ni jih ustavila vročina ne pekoče sonce, da se ne bi povzpeli k Njej na goro. Prišli so romarji iz raznih delov Slovenije, iz Gorice pa Marijine družbenice s svojim voditeljem in tudi drugi verniki. Cerkev se je napolnila z verniki in še in še so prihajali. Malo pred deveto uro so prišli romarji iz Kanala s svojim g. župnikom. Že odkar stoji božja pot in to že preko 400 let, prihajajo Kanalci leto za letom k svetogorski Materi božji peš iz Kanala pa do vrha. Gledali smo in strmeli, kako je sivolasi gospod župnik pripeljal v cerkev svoje farane, mnogi so bili že stari, a tudi mladine in otrok ni manjkalo. Gospod župnik je imel sv. mašo in lep govor, po sveti maši pa je obhajal na stotine vernikov. Takoj nato se je v cerkvi začela glavna slovesnost tega dne: koncelebrirana maša predstojnikov jugoslovanskih frančiškanskih provinc, osem po številu. Sv. gora je v svoji 400-letni zgodovini prvič videla tako izredno slovesnost. Slavnostni govor je imel p. Roman Tominc iz Ljubljane. Na koru pa je lepo prepeval cerkveni pevski zbor iz Kanala. Sledile so še litanije pred izpostavljenim Najsvetejšim. Lepe jutranje slovesnosti je zaključila sveta daritev srebrnomašnika č. g. dr. Humarja. Poldne je že davno minilo, ko smo prišli iz cerkve in se razgubili po obširnem prostoru okrog svetišča.

Ljubljanski bogoslovci v Beogradu

Pod vodstvom prodekana teološke fakultete v Ljubljani dr. Fajdige in prof. dr. Perka so ljubljanski bogoslovci obiskali svoje pravoslavne kolege v Beogradu. Srečanje je bilo 21. maja, ko pravoslavna Cerkev obhaja spomin sv. Janeza Evangelista. S tem obiskom so ljubljanski boboslovci vrnili sličen obisk, ki so ga Beograjčani naredili v Ljubljani letos, na praznik sv. Tomaža Akvinskega. Srečanje je bilo zelo prisrčno. Bogoslovce in njih predstojnike je sprejel v posebni avdienci tudi beograjski patriarh German.

Volivci so potrdili našo organizacijo in predloženi program

Prejeli smo s prošnjo, da objavimo. (Ured.)

Kandidatne liste z znakom lipove vejice so zopet napredovale. To smemo reči ne glede na število prejetih glasov v Doberdobu in v Sovodnjah, kjer so mnogi volivci glasovali za posamezne kandidate, namesto da bi prekrižali volivni znak. Če volivec prekriža znak, glasuje v majhnih občinah za vso listo, sicer pa samo za označenega kandidata. Za take občine namreč zakon preferenčnega glasu ne predvideva. Od tod pomota. Če volivec prekriža znak in dà tudi preferenčni glas, velja glas za listo in se preferenčni glas ne šteje. V Števerjanu pa so kljub izrecnim navodilom ministrskega urada šteli take glasovnice za nične in naša lista je prikrajšana za kakih petnajst glasov. Ker je lista kljub temu zmagala, se pritožba ne izplača.

Pri provincialnih volitvah pa volimo posamezne kandidate, po enega v vsakem od 24 volivnih okrožij, zato samo prekrižamo volivni znak ali napravimo v krogu ob znaku kako znamenje.

V Gorici glasujemo pri občinskih volitvah vedno za vso listo, lahko pa damo tudi največ štiri preferenčne glasove. Tudi če ne prekrižamo znaka in damo samo preferenčni glas, ali napravimo samo kako znamenje v krogu našega znaka, glasujemo vedno za vso listo in se zraven tega šteje tudi preferenčni glas, če smo ga dali.

Kakor znano je Slovenska lista prejela v Gorici 1918 glasov, to je 77 glasov več kot leta 1961 in 21 več kot lani.

V provinci je lista prejela 3.124 glasov, to je 203 več kot leta 1961 in 73 več kot lani.

Ko pregledujemo volivne izide od leta 1948 sem, vidimo zlasti v Gorici in v provinci, pa tudi v Števerjanu stalno napredovanje v glasovih.

Slovenski demokrati smo letos nastopili na volitvah sedmič (1948, 1951, 1952, 1956, 1961, 1964 in 1965). Napredujemo od volitev do volitev sicer rahlo, toda stalno, kot da bi kopali trdo ledino, kot da bi grizli v skalo!

Žal nam je za tistih 80 belih glasovnic vrženih v žaro v Sovodnjah in 60 v Doberdobu... Verjamemo, da so to storili naši volivci.

Ko bi mi razpolagali s primernimi sredstvi, zlasti pa s časom, bi gotovo napredovali hitreje in želi še večje uspehe. Gremo naprej samo z našo dobro voljo in veliko požrtvovalnostjo za narodni blagor! Nesebično in brezplačno! *V zadoščenje nam je velika zvestoba naših volivcev, ki nikoli ne odrečejo in vedno odgovorijo po nasvetu!* Vsem tem tisočem naših zrelih slovenskih demokratičnih volivcev prav prisrčna hvala! Njim gre vsa čast, njim prva zasluga za uspeh!

ZAKAJ »SLOVENSKA LISTA« Z LIPOVO VEJICO IN NE »SLOV. SKUPNOST«?

Ko smo goriški in tržaški Slovenci prišli leta 1918 pod Italijo, so naši predniki pred fašizmom nastopali na volitvah z znakom lipove vejice. Slovenska demokratska zveza v Gorici zato od leta 1948 vedno nastopa s tem znakom.

Za deželne volitve so Tržačani lani zahtevali, da moramo nastopiti vsi z njihovim znakom, ki je bil »Skupna slovenska lista«. Iz tehtnih razlogov Goričani tega nismo mogli sprejeti, saj je naša organizacija starejša od vseh tržaških, poleg tega pa je vsaj od leta 1954 tudi edina slovenska politična organizacija na Goriškem. Tako so Tržačani sprejeli lani naš predlog za volivni znak, ki je bil »Slovenska skupnost«. Dogovor je seveda veljal samo za volivni znak in za deželne volitve in za nič drugega. Tržačani pa so, ne da bi se z nami posvetovali, dali svoji organizaciji, ki jo sestavljajo štiri skupine, ime »Slovenska skupnost«.

O kaki spojitvi naše organizacije z njihovo ni bila rečena nikoli nobena beseda. Mi pa želimo ohraniti svojo samostojnost in delovati po začrtanem programu.

V devetnajstem letu našega obstoja in delovanja so se letos sredi priprav za volitve oglasili nekateri od Novega lista, češ da predstavljajo pododbor tržaške Slovenske krščansko socialne zveze in nas vabili na razgovor za skupni nastop na volitvah in za določitev programa. Za ta pododbor smo prvič zvedeli šele lani spomladi. Slovenska krščansko socialna zveza ni še nikoli objavila svojega programa, in njeno glasilo Novi list nam ni nikoli pokazalo kake naklonjenosti ali izrazilo kakega priznanja. Pač pa se določene osebe, ali recimo lahko tudi samo ena določena oseba iz tistega kroga stalno zelo slabo izraža o naši organizaciji, o našem delovanju in o nas posameznikih. Svojo naklonjenost pa izkazuje Novi list slovenskim levičarjem zelo radodarno.

Kje pa so ti gospodje bili prejšnja leta? Koga so prejšnje čase volili? Zakaj so se oglasili šele letos?

Kljub temu je vodstvo SDZ bilo voljno sprejeti na Slovensko listo nekaj kandidatov, ki naj jih goriški pododbor tržaške SKSZ sporoči. Od treh navedenih imen je vodstvo sprejelo dve. Tretjega pa ne, ker ima vsaka organizacija dolžnost in pravico odločati s kom hoditi in s kom se družiti! Zaradi tega se je eden od dveh izbranih umaknil s častno izjavo, da bo kljub temu glasoval za Slovensko listo in ji pokazal svojo naklonjenost.

S tega mesta naj bo jasno povedano, da mora vsak kandidat po zakonu pred notarjem podpisati izjavo, da sprejme predlagano kandidaturo. Na izjavi pa je točno naveden znak liste, ki je v našem primeru bila »lipova vejica« (ramoscello di tiglio). Pojasnilo velja zaradi izjave enega izmed kandidatov, da je ob sprejemu kandidature mislil, da gre za listo Slovenske skupnosti! Lahko da se motim, toda zdi se mi, da je bila njegova izjava narekovana od tistega iz kroga SKSZ, ki ga vodstvo SDZ ni sprejelo na listo.

Toda Slovenska demokratska zveza zagovarja vendar demokracijo in demokracija pomeni pravico! Kdor je za demokracijo je za pravico. Dvema idealoma in programoma hkrati ni moči služiti. To naj si zapomni tisti nesprejeti gospod iz kroga Novega lista. Zdaj se Novi lista zaganja proti kandidatom Slovenskih list. Moti ga visoko število preferenčnih glasov, ki so viden dokaz svobodne naklonjenosti volivcev Slovenski listi, njenemu programu in kandidatom. Preferenčne glasove pa so oddali v veliki meri tudi najskromnejši sloji. To so mi sami potrdili! Vsem, zlasti volivcem teh slojev, vsa čast in še enkrat prav lepa hvala.

Dr. August Sfiligoj

SOBA ZA SOLZE ko pojdeš na počitnice

Zgodilo se je prav zares, v letu Gospodovem tisočdevetstopetinšestdesetem!

Mož in žena sta prišla na obisk k sinu, ki je služil vojaški rok. Da bi si zagotovila prenočišče in vse potrebno, je mož, sicer gostinsko-turistični delavec, vzel v roke najprej hotelski vodič Jugoslavije in ugotovil ime hotela v tistem kraju. Poslal je telegram recepciji z željo, da mu rezervirajo dve sobi za dva dni.

Čez nekaj dni je dobil odgovor, v katerem mu uprava potrjuje rezervacijo. Le nekaj je bilo narobe. Ime hotela se ni ujemalo s tistim iz hotelskega vodiča. No, si je mislil, najbrž kaka pomota, toda če so odgovorili...

Z ženo sta po dolgi vožnji dopotovala. Vprašata za hotel z imenom, s kakršnim se je uprava podpisala na telegramu, toda prebivavcem ni bilo znano to ime. Pač pa so vedeli za hotel, ki je zapisan v hotelskem vodiču in napotila sta se tja, saj zgrešiti nista mogla, ker je v mestu tudi edini.

»Sva prišla prav?« vpraša mož receptorja in pokaže telegram s potrjeno rezervacijo.

»Popolnoma prav,« odvrne možakar za pultom.

»Kako, da je pomota v imenu?« vztraja mož.

»Veste, poprej je bil hotel dvonadstropen in je imel ime, kot je zapisano v vodiču. Zdaj smo ga nadzidali in se drugi dve nadstropji imenujeta pač drugače. Vi imate sobe v tem nadzidanem delu!« prijazno odvrne receptor.

»!?«

Ključa od ene sobe ni bilo.

»Nič ne de! Nekdo ga je odnesel, zdaj pa nimamo nikogar, ki bi naredil nove... Sicer pa lahko, če ravno hočete, ponoči prislonite k vratom stol, in verjemite, nihče ne bo ničesar ukradel!« potolaži receptor začudena turista.

Drugo jutro odide mož v kasarno, žena gre medtem v restavracijo in naroči zajtrk.

»Kavo, zajtrk, prosim,« se obrne k natakarju, ta pa takoj odgovori:

»Kave ne morete dobiti, ker je zmanjkalo elektrike!«

Medtem se žena razgleda po restavraciji, kjer je sedelo nekaj gostov in malicalo. Tople vampe in golaž. Čudno se ji zazdi, zato vnovič vpraša natakarja:

»Kako, da ni elektrike? Kako pa lahko drugi gostje jedo toplo malico?«

»Veste,« odvrne natakar, »vampe in golaž kuhamo na velikem štedilniku, kavo pa samo na električnem!«

»!?«

Možu, ki se je medtem že vrnil, je prekipelo.

»Oprostite, ali imate morda pritožno knjigo? Rad bi nekaj zapisal vanjo...

Natakar se nasmehne in mu odvrne:

»Zastonj jo boste iskali. Tega pri nas nimamo. Verjamem, da je pri vas taka praksa, saj ste razvitejši in sploh...«

Besede, ki jih je še dodal, pa so presegle vse meje:

»Imamo pa v prvem nadstropju sobo za jokanje. Pojdite gor in se po mili volji razjočite! Potočite lahko kolikor hočete solza!«

»!?«

Človek res ne ve, nad čem bi se razjokal. Ali pa je bolje, da se nad »duhovito« natakarjevo domislico zakrohoče...

P. S. Mesto in kraj dogajanja: Tetovo, hotel »Makedonija«.

(Iz ljubljanskega »Dela«.)

Umrl je judovski filozof Martin Buber

V nedeljo, 13. junija je v Tel Avivu v Izraelu umrl slavni filozof in teolog Martin Buber.

Buber je pripadal ozkemu krogu izraelskih mislecev, ki so imeli velik vpliv na moderno miselnost na vzhodu. Sprejel je tudi marsikatero krščansko misel in bil velik zagovornik prijateljstva med Arabci in Judi. Odklanjal je vsakršen način maščevanja napram Nemcem v zvezi z nacističnimi zločini. Vsled tega si je nakopal precejšen delež kritik in nasprotovanj od strani judovskega naroda.

Buber se je rodil na Dunaju leta 1887 v izraelski družini poljskega porekla. Študiral je sociologijo in versko zgodovino na Dunaju, v Leipzigu, Berlinu in Zürichu. Spisal je mnogo znanstvenih del (Gospod meni, Mojzes, Zgodbe Hassidima, Hassidim, Prerokovana vera, Podobe dobrega in slabega in drugo). Leta 1906 je v Nemčiji ustanovil časopis »Der Jude«, ki je kmalu postal glasnik nemških Judov. Učil je na univerzi v Frankfurtu do leta 1933, nakar se je pred nacistično oblastjo zatekel v Palestino, kjer je ustanovil judovsko univerzo v Jeruzalemu in postal njen častni profesor.

Levi za papeža

Iz Bombaya je sv. oče prejel v dar dva mlada leva. Indijski guverner zvezne države je na ta način hotel pokazati hvaležnost za papežev obisk v dneh svetovnega evharističnega kongresa. Sveti oče je bil vidno vesel nenavadnega daru. Lepi živali je odstopil živalskemu vrtu v mestu Brescia.

To nedeljo 4. julija odidejo naši romarji na dolgo božjo pot v OROPO - TURIN - BERGAMO. Obiskali bodo znano Marijino svetišče v planinah ob švicarski meji, dalje rojstni kraj sv. Janeza Bosca in papeža Janeza XXIII. V vse tri kraje prihaja vedno veliko romarjev in turistov. Našim romarjem je dano, da bodo videli v kratkem času veliko novih krajev in se zlasti več časa ustavili v planinah pri oropski Materi božji. Romarjev je blizu 400, spremlja jih 15 gg. duhovnikov.

Vsi romarji so dobili osebni spored in potrebna navodila. Vsak ima točen vozni red in mesto v vlaku.

Četrt ure pred odhodom romarskega vlaka bo v kapeli tržaškega kolodvora kratek blagoslov romarjev za srečno pot. Vabimo, pridite! Deset minut pred odhodom vlaka naj bo vsak na svojem mestu.

Za to nedeljo skupnega tržaško-goriškega romanja je izšla posebna knjižica »NA BOŽJO POT«. Znani pisatelj dr. R. Klinec opisuje v knjižici trinajst božjih poti, domačih in svetovnih. Knjižico priporočamo vsem letošnjim romarjem in vsem, ki jim takšni zgodovinski opisi ugajajo. Knjižica ima 96 strani in je mnogo večja kakor navadne knjižice; cena je 150 lir.

Vsem številnim romarjem, ki odhajajo v daljno Oropo kakor splošno vsem drugim rojakom, ki bodo letos romali v svete kraje želimo srečno pot in vesel povratek!

Radio Trst A

Spored od 4. do 10. julija 1965

Nedelja: 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Janezek in njegova konjička«. Mladinska radijska igra, ki jo je napisala Marija Peterlin. — 12.00 Nabožne pesmi. — 12.15 Vera in naš čas. — 14.45 Autoradio, pisani glasbeni spored. — 15.30 »Rdeči naslanjač«. Igra v treh dejanjih. — 20.30 Iz slovenske folklore: Lelja Rehar: »Tabuot, ku s'n biu mičk'n f'ntič«. — 21.00 Izbrani odlomki iz oper skladateljev naše dežele.

Ponedelje: 12.15 Iz slovenske folklore: Lelja Rehar: »Tabuot, ku s'n biu mičk'n f'ntič«. — 18.00 Ne vse, toda o vsem - radijska poljudna enciklopedija. — 18.30 Mojstri klasicizma. — 19.15 Kulturni zakladi naše dežele: Giovanni Comelli: (1) »Muzeji in galerija«. — 21.00 Ferruccio Busoni: »Doktor Faust«, opera v treh delih.

Torek: 11.45 Veseli motivi. — 12.12 Naš vrt - pripravila Bogdana Černigoj. — 18.30 Skladatelji naše dežele. — 19.15 Z zaključne prireditve šolskega leta 1964-65 Državnih osnovnih šol s slovenskim učnim jezikom v Trstu. — 21.30 Humoreske preteklega stoletja: Mark Twain: »Gospa Mc Williams in strela«.

Sreda: 12.00 Alessandro Manzoni: Zaročenca: (5) »Redovnica iz Monze«. — 18.00 Ne vse, toda o vsem - radijska poljudna enciklopedija. — 19.15 Duhovna dediščina papeža Janeza XXIII.: (1) Janez Vodopivec: »Bil je mož poslan od Boga in ime mu je bilo Janez«. — 21.00 Simfonični koncert Orkestra italijanske radiotelevizije iz Turina.

Četrtek: 12.15 Spoznavajmo Italijo: Bruno Nice: (1) »Slikovitost Italije«. — 18.30 Medigre in zbori iz oper. — 20.35 Cvetice v slovenski pesmi. — 21.00 »Bernardek«. Radijska igra v enem dejanju, ki jo je napisal Saša Vuga.

Petek: 12.15 Ženski tednik, pripravila Jadviga Komac. — 18.00 Ne vse, toda o vsem - radijska poljudna enciklopedija. — 19.15 Od Julijcev do Jadrana, pravljice, pripovedke in legende. Napisal Rado Bednarik. — 20.35 Gospodarstvo in delo. Urednik Egidij Vršaj. — 21.00 Koncert operne glasbe. — 22.00 Ideja miru: Vittorio Frosini: (1) »Problem v teoriji in praksi«.

Sobota: 11.45 Pihalne godbe. — 12.15 Največ, najvišje, najdalje - mozaik prvenstev in rekordov. Pripravil Dušan Pertot. — 15.00 »Volan«. Oddaja za avtomobiliste. — 16.00 Zgodba prve svetovne vojne: Paolo Monelli: »Maj 1916«. — 17.00 Pevski zbori Furlanije-Julijske krajine: Zbor »Costanza e Concordia« iz Rude. — 19.15 Poletna srečanja: (1) ureja Saša Martelanc. — 20.35 Teden v Italiji. — 21.00 Alessandro Manzoni: Zaročenca: (6) »Upor v Milanu«. Po prevodu Andreja Budala za radio priredil Martin Jevnikar.

DAROVI:

Za župnijski dom v Števerjanu: Ada Černic 5.000; J. K. 10.000; g. St. Premrl 5.000; druž. Hlede-Maraž; Ščedno 5.000; Felicita Gabrovec 2.000; Franc Terpin 50.000; Marija Mužina, Lucca 30.000; Kristina Terpin 10.000; druž. Simčič 20.000; A. V. 15.000; druž. Rožič, Valerišče 5.000; L. Vogrič 5.000; Anton Humar 5.000; N. N. 1.000; Štefan Humar, Canada 5.700; Franc Zbogar, Canada 2.800; Herman Srebrnič 3.000; Čeda Srebrnič, Canada 7.800; J. P. 10.000; Ivan Maligoj 3.000; družina Koršič 15.000; Lojze Komjanc, Gorica 10.000 lir.

MEJA 26

»Lepo ime imaš, Nace. Zelo mu je ugajalo. Zato ga vsakomur zelo razločno povej. Bo zate boljše tako. Si razumel?«

Tako sta župnik in Nace premlevala vprašanja in odgovore drugega za drugim, dokler se Nace v upu in strahu ni dotaknil vsaj trenutno najvažnejše zadeve:

»Tega drugod navadno tudi ne vprašajo pri zaslišavanju, ali je človek lačen. Kaj je rekel, ko ste mu prevedli moj odgovor? Meni je postalo nekoliko nerodno in nisem dobro vsega razumel,« je Nace sramežljivo spomnil župnika na svoj prazni želodec.

»Zasmilil si se mu, Nace. Zelo si se mu zasmilil. Celo to mi je naročil, predno je odšel, naj ti dobro postrežem. Res dobro, da si me spomnil na večerjo. Takoj jo grem naročit za oba. Bova kar tu večerjala, da ti ne bo treba v gostilno hoditi, ker imaš težak dan za seboj,« se je župnik spomnil dolžnosti župnijskega urada do konfiskiranca in je odhitel iz župnišča.

PO PREISKAVI

Vest o preiskavi v župnišču se je po vasi širila brezžično, a zato z nič manjšo naglico. Glavno skrb za brezhibno obveščanje občinstva je prevzela Sršenka. Po njenem prizadevanju so poročila zadobivala strahotne oblike.

*Quem conta um conto, aumenta um ponto,** pravijo Portugalci. Zoppernigbäuerin je hotela ljudem prihraniti delo in je kar sama sproti dodajala celo vrsto točk in tako prikrojena poročila metala med ljudi.

Tako, recimo, je ženska že ob treh popoldne, ko sta se orožnika mudila še v župnišču, na lastne oči videla, kako so žandarji gnali uklenjenega župnika po fari. Poročilo tiste ure se je zato glasilo:

— Že veste, kaj se je zgodilo? Seveda ne veste! Kako boste vedeli! Strah in groza! Vam jaz povem. Sam bogve, zakaj je moralo priti do tega. Kmetica, daj mi nekaj za pod zob, da si bom dušo privezala!... Človeka je groza, da bi na to mislil, kaj šele, da bi govoril. Odgnali so ga torej, pravim. Žandarji so odgnali župnika. Pomislite! Slemeniškega župnika so uklenjenega odgnali iz fare. Je že kdo kdaj kaj takega slišal? Odkar svet stoji, se kaj podobnega še ni zgodilo! In prav na Slemenici se je moralo to zgoditi! Ko ne bi sama videla, ne bi verjela. Štirje so ga gnali: eden spredaj, eden zadaj, na vsaki strani po eden, če ne več. Vsi seveda z nasajenimi puškami. Bilo jih je toliko, da župnika sploh ni bilo mogoče videti. Revež je stopal med žandarji s povešeno glavo. Na nobeno stran si ni upal pogledati od sramu, da je njegova hudobija prišla na dan. Zlasti nerodno mu je bilo, ko je mene opazil. Sem ga čisto od blizu videla. Zadnjikrat so se srečali najini pogledi. Vam povem, da se mi je revež zasmilil, čeprav je oskrunil grob moje matere. Nihče ni pričakoval tako žalostnega konca. Niti njegovi največji nasprotniki ne. Česar sem se vedno bala, se je zgodilo. Nihče mu ne more več pomagati. Župnik je odšel iz fare in ga ne bo nikoli več nazaj. Čez nekaj dni pride drug župnik, nakar bo v fari zopet mir, kakor je bil v fari mir poprej, in tega župnika ne bo nihče več pogrešal. Tudi k maši bodo ljudje odslej rajši hodili. Botajev Hubert pravi, da bo šel vsako nedeljo novega župnika poslušat. Zato je prav, da je ta odšel. Čeprav se nekaterim smili, ni bilo druge rešitve. Če ne bi žandarji njega odgnali, bi on poklical Tita na Slemenico. Zato ga je Tito poslal v naše kraje, da bi mu pot pripravil. Meja bi šla ravno čez grob moje matere. Tito je tudi na italijanski strani tako mejo potegnil, da teče čez grobove. Tito hoče imeti povsod tako mejo. Na vsaki strani bi toliko ljudi pobili, da bi bilo pokopališče v kratkem premajhno. Vse naše rajnke bi prekopali. Ko bi bilo pokopališče polno, bi bilo treba pokopavati na cerkvene njive, še predno bi mežnarica pšenico požela. To bi reva jokala, ko otroci ne bi imeli kruha...!«

Med pripovedovanjem se je kajžarica najokala in nasmejala in kajpak tudi do sitega najedla. Kar ji je ostalo, je potisnila v torbo in hitela dalje po službeni dolžnosti.

Okrog štirih popoldne se je Sršenka spomnila še nečesa, kar ji je naročal Hubert, predno jo je spustil po fari. Zato se je poslej še nekoliko dlje zamujala po hišah. Jezila se je namreč na župnika, ker je zaradi njega vso noč od starega na novega leta dan morala svoje stvari zakopavati, da jih Titovi vojaki ne bi pojedli in odnesli. In sedaj mora vselej, je pravila, kadar potrebuje kako posodo ali obleko, namesto da bi jo vzela iz omare, iti na vrt in vleči stvari izpod zmrzle zemlje, kar je zelo zamudno in težavno.

Ponekod je naredila Copernica seveda razmeram primeren uvod. Tako recimo, je pri Lahnerju rekla Pavlini:

»Punca, daj mi vendar malo masla in kruha! Noč se že dela pa še nisem imela danes nič v ustih, tako da bi mogla iti k obhajilu, če bi še imeli župnika v fari. Bo res tudi zate nerodno, če brž ne pride drugi župnik, da te zveže z učiteljem. Ti nisem rekla, da se takoj po božiču poroči?!...

Nato šele je sledilo izčrpno poročilo zadnje ure.

Na noč je Sršenka le hotela vedeti, ali je res kaj od tega, kar je po navodilih Bogatajevega Huberta vse popoldne okrog raznašala. Zato je nenehno kroženje po fari zaključila v mežnariji:

»So žandarji torej vendarle odgnali župnika. Nihče ne bo jokal za njim, najmanj pa ti, mežnarica! Veliko si zaradi njega pretrpela...«

»Hodili so po fari, a odgnali niso nikogar.«

(se nadaljuje)

* Kdor pripoveduje zgodbo, doda eno točko.

GORIŠKE NOVICE

Proslava dvestoletnice praznika Srca Jezusovega

Na pobudo Apostolstva molitve v Gorici je bila v cerkvi sv. Ivana, kjer je sedež mestnega AM, proslava 200-letnice, odkar je bil uveden praznik Srca Jezusovega. Na ta izredni jubilej smo se pripravili s tridnevnico. Vse tri dni pred praznikom je bila zjutraj sv. maša s pridigo, zvečer pa govor in pete litanije Srca Jezusovega. Na praznik sam je pa bila tudi večerna maša z zahvalno pesmijo za vse milosti, ki jih je naš rod prejel od Jezusovega Srca v teh dvesto letih.

S tridnevnico je sovpadel tudi god sv. Janeza Krstnika in smo zato s še večjo slovesnostjo počastili patrona cerkve, v kateri se zbiramo k raznim slovesnostim in k večernim šmarnicam.

Števerjan

Šolsko leto 1964/65 je za nami. Zaključne sv. maše v ponedeljek so se udeležili šolski otroci osnovnih šol v Števerjanu, na Valerišču, Jazbinah in Plešivem.

Šolska prireditev ob zaključku leta spada že v dolgoletno izročilo šol v Števerjanu in na Valerišču. Preteklo nedeljo smo imeli spet priliko videti naše malčke na odru v Borovcih. Prijateljem in staršem so hoteli pokazati svoje recitacijske, pevske in igralske zmožnosti. Vsi razredi so lepo sodelovali. Med daljšimi prizori je bila »Snegulčica«, ki so jo podali otroci 3. in 4. razreda iz Števerjana. Prijetno presenečenje so pripravili otroci iz šole na Valerišču, ki so v narodnih nošah zarajali po motivu narodne pesmi. Naj omenimo še druge prizorčke: Ježek in mucka (2. razred iz Števerjana), »Doktor« (1. razred iz Števerjana), Očka in otroci (šola na Valerišču). Prireditev so počastili s svojo navzočnostjo g. šolski skrbnik, g. didaktični ravnatelj dr. Lebani ter g. učitelj Codellia, predsednik pokrajinske zveze šolskih patronatov. Nato so si ogledali razstavo ročnih del, ki so jih med letom izvršili otroci obeh števerjanskih šol. Nekateri predmeti so zares okusno izdelani. Priznanje gre otrokom, še posebej g. učiteljicam, ki so jih vodile. Ob priliki smo imeli tudi srečolov v prid šolskega patronata.

* * *

V nedeljo zvečer smo pokopali na domačem pokopališču kar dva Števerjanca, ki sta umrla v soboto, in sicer 73-letnega Jožefa Maraža ter 70-letnega Ivana Gabrovca. Oba sta dalj časa bolehala, še posebej slednji, ki je bil več let priklenjen na posteljo. Bog bodi dober z njima! Svojcem pa naše iskreno sožalje.

Igre na goriškem gradu

Skupina »Piccolo Teatro« iz Gorice pripravlja za prve dni avgusta Goldonijevo igro »Namišljeni bolnik«. Predvajali jo bodo skozi teden dni na notranjem dvorišču goriškega gradu. Za zaključek bo nastopila tudi gledališka skupina iz Vidma z neko drugo Goldonijevo komedijo.

Zaprli bodo tekstilno tovarno v Ronkah

Šest deželnih svetovavcev je pozvalo predsednika deželnega odbora, naj prepreči zaporo tekstilne tovarne v Ronkah. Ravnateljstvo tovarne je namreč sporočilo sindikalnim organizacijam delavcev, da namerava odpustiti še ostalih 173 delavcev in 6 uradnikov ter tako ukiniti proizvodnjo. Vodstvo tovarne opravičuje svoje ravnanje s tem, da hoče združiti vso svojo proizvodnjo le v podgorski predilnici. S tem želi pomirjevalno vplivati na delavstvo podgorske predilnice. Odpusti se bodo vršili postopno, vsekakor pa bo po 30. oktobru tekstilna tovarna v Ronkah prenehala z obratovanjem.

Izpiti

Na nižji srednji šoli v Gorici so izdelali nižji tečajni izpit sledeči dijaki: Bresciani Nikolaj, Cotič Boris, Klanjšček Nikolaj, Klede Severin, Kranner Marko, Mermolja France, *ŠPACAPAN Peter* (odličnjak) Gergolet Silvo.

Braini Katarina, Čevdek Metoda, Ferfoglia Danila, *KORSIČ Verena* (odličnjakinja), Krulc Danila.

Na strokovni šoli v Gorici so izdelali zaključni izpit sledeči dijaki: Cescutti Lovrenc, Klede Bruno, Korecic Martin, Kovic Vojko, Makuc Marcel, Peric Gabrijel, *PERKON Jožef* (odličnjak), Peteani Edvard, Vizintin Jordan, Caudek Nada, Gravner Stanislava, Malič Ana Marija, Malič Elvira, Markovic Gabrijela, Markovic Jožica, Petejan Vojka, Vogric Ana, Zelloth Martina.

V 5. gimnaziji so izdelali: Bresciani Nevenka, Koren Mirjam, Primožič Ida, Špacapan Bernard.

ŠPORTNA KRONIKA

Lahkoatleti Olympije so bili v zadnjih dveh tednih precej delavni in uspešni. V soboto, 19. junija so se udeležili provincialnih tekem CSI in so dosegli naslednje uspehe: tek na 600 m: 2. Palla, 1'43"6; tek na 100 m: 1. Sussi, 12"5; skok v višino (mladinci): 1. Sussi, 165 cm; skok v višino (naraščajniki): Cescutti, 150 cm; met krogle 5 kg: 2. Podberščček, 11.45 m; skok v daljavo: 4. Makuc, 4.75 m.

Preteklo nedeljo pa je devet naraščajnikov tekmovalo v Trstu za deželno prvenstvo »Coppa Italia«, in sicer so se v neznosni vročini potili Palla, Černic V., Špacapan B., Češčut L., Tomšič B., Makuc, Ressi, Podberščček in Antoni. Nekateri rezultati: met diska: 1. Podberščček, 38,65 m; tek na 1200 m: 5. Palla, 3'44"5; met krogle: 6. Špacapan, 11.26; skok v višino; Češčut, 150 cm; met kopja: Antoni, 32.65 m.

BOŽJA POT NA SV. VIŠARJAH SLOVESNO ODPRTA

Vsako leto je dan sv. Janeza Krstnika, ko pride visoko poletje v naše kraje (o kresi se dan obesi, pravi naš narodni pregovor, ker je takrat najdaljši dan), za božjepotno svetišče na Sv. Višarjah dan uradne otvoritve.

Sicer je zadnja leta, odkar vozi na Sv. Višarje žičnica, sv. maša vsako nedeljo in zapovedan praznik, a svetišče zaživi v vsej svoji moči kot že rečeno na dan sv. Janeza Krstnika. To romarsko obdobje traja potem do prve nedelje v oktobru.

Na dan otvoritve so kot običajno prišli iz doline verniki iz Ukev in Žabnic. Prve je vidol njihov župnik g. Caharija Zuccaglia, ki sploh rad prihiti k Materi božji in ker razume vse tri jezike, redno veliko pomaga pri spovedovanju. Vernike iz Žabnic je pa pripeljal g. župnik Marij Černet. On je imel ob 10. uri utvoritveno sv. mašo. Prvič je bila opravljena v tem svetišču v slovenskem jeziku kot je to odobril zadnji koncil. Navzoče so bile tudi slovenske sestre iz Žabnic in Bele peči, ki so poskrbele za glasbeno spremljavo in ljudsko petje.

So pa letos romarji začeli prihajati že pred dnevom uradne otvoritve. Prvi so bili Slovenci. Skupina 60 naših rojakov iz okolice Kamnika na Gorenjskem je preživela dva nepozabna dneva (20. in 21. junija) v gorskem raju pri Materi božji. Prinesli so s seboj zdravo pobožnost in toplo slovensko Marijino in narodno pesem.

Nato so začeli prihajati Avstrijci. Ena skupina je prišla že v torek, 21. t.m.; dve skupini sta prihiteli naslednji dan v sredo, eno so tvorila dekleta iz vzgojnega zavoda Bruck an der Mur pod vodstvom svojih sester in hišnega duhovnika; v nedeljo, 27. t.m. so bili spet Avstrijci (največ jih pride iz okolice Graza), ki so obiskali svetišče. Bilo jih je 82. Močna skupina 70 vernikov iz nemške Štajerske je prišla tudi na praznik sv. Petra in Pavla.

Nekaj posebnega je bil tudi obisk skupine diakonov in subdiakonov videmskega semenišča. Bilo jih je 36, med njimi 18 diakonov, ki so naslednji torek na praznik sv. Petra in Pavla prejeli mašniško posvečenje. Prejšnji teden so opravili duhovne vaje v Lužnicah pod Sv. Višarjami, sedaj so se pa prišli višarski Materi božji prisporočit, da bi bilo njihovo duhovništvo rodovitno in brez madeža. Med sv. mašo so zapeli tudi več slovenskih Marijinih pesmi, kar je še posebej prijetno odjeknilo med vsemi navzočimi romarji. Naj omenimo, da so med letošnjimi novomašniki videmske nadškofije tudi štirje iz Beneške Slovenije. Želimo jim, da bi mogli služiti brez ovir svojemu še danes od italijanskih cerkvenih in političnih oblasti malo razumevanemu ljudstvu.

Na goro prihajajo radi tudi nemški turisti. Navadno izrabijo pot v Italijo na morje ali ko se vračajo domov. Tem je na splošno važnejši razgled, ki je res čudovit, kot pa svetišče samo. Nemške turistke pa kaj rade pozabijo, da niso več na morski obali, in se nosijo tako, da je njihova razgaljenost kaj malo v skladu z resnobo in vzvišenostjo svetega kraja.

Najmanj je bilo do sedaj romarjev furlanskega ali italijanskega porekla. Vidi se, da bodo tudi letos Sv. Višarje v prvi vrsti cilj romanja slovenskih ter avstrijskih vernikov.

Prav zato je stalna skrb neumornega župnika g. Marija Černeta iz Žabnic, pod čigar oskrbo spadajo Sv. Višarje, da je v svetišču v duhovnem oziru preskrbljeno za vse vernike, zlasti kar se tiče spovedovanja; saj je znano, da romarji na božjepotnih krajih zelo radi prejemajo svete zakramente. Ne jim nuditi prilike za to bi se reklo vzeti romarskemu kraju razlog obstoja.

Kar se tiče duhovne postrežbe za italijanske vernike tudi letos ne bo problemov. Ves čas božje poti bosta na razpolago dva duhovnika iz družbe oblatov, p. Zilli in p. Gobbo.

Težji je problem za slovensko in nemško govoreče romarje. G. župniku iz Žabnic ni uspelo, da bi si zagotovil duhovnika, ki bi mogel ostati na Sv. Višarjah skozi vse poletje. Iz stiske si je pomagal tako, da se je obrnil na razne slovenske duhovnike, da prevzamejo menjujoč se skrb za svoje rojake in nemške vernike.

Tako je 22. t.m. nastopil službo dušebrižnika za te vernike g. Jože Jurak iz Gorice. Za kasneje so obljubili svojo pomoč gospodje kot dr. Lojze Škerl, Stanko Kavalar, Jože Peterlin in drugi. Problematičen je zaenkrat mesec september, ko g. župnik iz Žabnic še ne ve, kdo od slovenskih gospodov bo prišel na pomoč. Prosimo zato vse slovenske duhovnike, ki bi razpolagali s časom v mesecih od julija do oktobra, da se dajo višarskemu svetišču vsaj za en teden na razpolago. Izvršili bodo s tem veliko uslugo božji poti in pripomogli k polnemu uspehu letošnjega romarskega obdobja.

Drugače pa nudijo letos Višarje edinstven obraz svojim obiskovavcem. Do zadnjega so bile še polne snega in »glavna« ulica med stojnicami je še vedno blokirana od mogočnih kupov snega. Prav tako so šele te dni odprli skozi sneg dohod do zakristije in do stranišč. Sicer pa vroče sonce — letos je zaenkrat na Višarjah zelo lepo vreme — hitro opravlja svoje delo, tako da kdor bo prišel po sv. Petru in Pavlu, tudi snega ne bo več našel.

Je pa sneg napravil svetišču ogromno škodo. Odtrgal je skoro vse žlebnike, poškodoval streho, vlaga je vdrla v notranjost cerkve. Popravil bo tako za celo poletje.

Župnišče je te dni dobilo tekočo vodo v vse sobe, romarski hiši pod župniščem sta tudi obnovljeni, razpolagata z novimi posteljami in udobnostjo, ki jo naši predniki, ko so romali k višarski Materi božji, še niso poznali.

Vabimo zato vse naše rojake, da naj vsaj za en dan v letošnjem poletju pohitijo v raj na Sv. Višarjah. Okrepili se bodo versko in telesno ter doživeli, kar pravi Marijina pesem: Obriše s čela potnik znoj, na sredi postoji višave, in sladek ga navda pokoj, ko tiho moli: ave.

—jk

Severnoameriški katolicizem se krepi

V zadnjih desetih letih se je število katoličanov v Združenih državah Severne Amerike povečalo za 40%. Vseh katoličanov v ZDA je — kakor navaja Katoliški letopis za leto 1965, ki so ga pred kratkim izdali v New Yorku — 45 milijonov 640.619. Povišek v primerjavi z lanskim letom znaša 766.248. Sedem severnoameriških škofij ima nad en milijon vernikov; med njimi so Čikago, ki ima 2.300.000 vernikov, New York 1.800.000 in Boston 1.700.000.

Cerkev na Filipinih

Na Filipinih se je od časa prvih misijonarjev, ki so prišli na otoke pred 400 leti, krščanstvo vedno bolj širilo. Danes je tam 1400 katoliških šol in 7 univerz. 60 novih šolskih poslopij so zgradili že v tem letu. Filipini, ki so od leta 1946 neodvisna država, imajo 31 milijonov prebivavcev, ki žive na 7.083 otokih. Katoličanov je 83,7%. to je okrog 26 milijonov. Zanje skrbi 4.214 duhovnikov. Bogoslovje pa študira nad tisoč bogoslovcev. V nižjih šolah je 500 dijakov, ki se pripravljajo na duhovniški poklic. Na ta način lahko Filipini v bodoče postanejo središče evangeljskega izžarevanja za ves Vzhod. Že danes so Filipini edina krščanska dežela med Libanonom in Pacifikom.

TRŽAŠKE NOVICE

Pomoč lačnim

Letos so v tržaški škofiji pri postni nabirki za lačne zbrali skoraj 11 milijonov lir (lani je bilo skoraj 8 milijonov).

Nekaj primerov darežljivosti: Sv. Križ 96.000, Prosek 81.000, Boršt 76.000, Pesek 14.000; Občine - župna cerkev 35.000, cerkev v ulici Carsia 200.000, Novi Sv. Anton 1.400.000, Škedenj 42.000.

Dušnopastirska komisija

Tržaški g. nadškof je imenoval posebno dušnopastirsko komisijo, ki jo sestavlja 11 duhovnikov. Ta komisija bo proučevala potrebe, težave in možnosti v tržaški škofiki in stavila predloge za plodovito sodobno dušnopastirsko delo. Člana te komisije sta tudi gospoda Lojze Zupančič iz Boljunca in Albert Miklavec iz Katinare.

Še o naftovodu

Naftovod Trst-Ingolstadt je za nas Slovence zelo važna zadeva, saj bo njegova gradnja prizadela tudi slovenske posestnike. Gre za zemljo, katere vrednost znaša več milijard. Prizadeta ni samo dolinska ampak tudi druge slovenske občine na Tržaškem in Goriškem. Po temeljiti proučitvi je trenutno stanje sledeče:

1. Trst in dolinska občina bosta imel od naftovoda le malenkostno korist. Po mezniki, zlasti Slovenci, bodo imeli o njega prav gotovo več škode kot koristi.

2. Dolinska občinska uprava ni upoš vala tega dejstva in je prerano dala d voljenje. Ne bomo ponavljali, da ni stav bistvenih pogojev.

3. Konzorcij v današnji obliki ne ust za svojemu pravemu namenu, to je brambi prizadetih lastnikov. Prvi korak, je prizivi, so imeli le demagoško bar in so ostali seveda pravno neuspešni odbiti, ker so bili zgrešeno sestavlje

4. Posledica tega je, da so potreb stvarni nastopi, ki jih morajo priprav strokovno sposobni ljudje, da izkoris vse možnosti, ki jih še nudijo pravni upravni predpisi. Ti bi morali voditi k zorcij in vse akcije, ki so potrebne.

5. Slovenska skupnost je ustanovila bor, ki bo bodisi sam skupno s priza timi ljudmi, bodisi vzporedno s konzor jem, če bo v njem prevladal resen p mislek, pomagal reševati nastale težave dolinski občini, pa tudi v vseh osta občinah, skozi katere bo speljan naftov

J.

RAZNE NOVICE

Poplave na 380 km dolgi fronti

Strahotne poplave so zajele 380 km dolgo fronto vzdolž Donave od Češke do Bolgarije. Tedne in tedne že se ljudje borijo s strašnimi silami vode. Na mnogih krajih so popustili že prvi in drugi nasipi in ljudje s pomočjo vojaštva gradijo že tretji nasip. Najslabši je položaj v Vojvodini, kjer je voda prebila že tretji nasip in preplavila številna mesta in vasi. Nad 60.000 prebivavcev so že evakuirali, največ s helikopterji. Škoda je ogromna. Letošnji pridelek v poplavljanih krajih je popolnoma uničen. Poginilo je tudi veliko število živine.

Pisatelj Mihajlov oproščen po prizivu

Vrhovno sodišče za Hrvaško je sprejelo priziv pisatelja Mihajlova, katerega je sodišče v Zadru obsodilo v preteklem aprilu na devet mesecev zapora. Tuji tisk poroča, da je sam Tito zahteval obsodbo Mihajlova, ker se je bal za prijateljstvo s Sovjetsko zvezo. Kakor znano, je Mihajlov v nekem članku obdolžil Sovjetsko zvezo, da je pod Stalinom prva ustanovila taborišča smrti. Zaradi te zgodovinske resnice je bil obsojen. Sedaj ga je vrhovno sodišče oprostilo in mu dalo le pet mesecev pogojno. Pa tudi to je krivično, ker še vedno priča, da se v komunističnih državah zločini ne smejo obsoditi, če so jih zagrešili prvaki.

Beograd - Vatikan

Zadnja številja Blagovesti, ki izhaja v Beogradu poroča, da se nadaljujejo razgovori med diplomatskimi zastopniki Vatikana in Beograda. V začetku junija so se mudili v jugoslovanski prestolnici zastopniki Sv. stolice, ki so že naprej vodili slične razgovore.

Vrtojba pri Gorici

V Vrtojbi, prijazni vasi onstran meje, imajo prelepo cerkev, posvečeno presvetemu Srcu Jezusovemu. Poslikal jo je pred leti naš slovenski umetnik Tone Kralj. Nad glavnim oltarjem kraljuje lepa slika Kristusa Kralja obdanega s svetniki n svetnicami božjimi, na steni v cerkvenih ladjah sta še dve sliki srca Marijinega in Križanega, ko je »postavljen v vstajenje in padec mnogih«. Na desni strani so množice izvoljenih, na levi pa spačeni obrazi pogubljenih. Prelepi sta tudi sliki nad spovednicami, slika izgubljenega sina in Kristusa, dobrega pastirja. Pa še neko posebnost smo zapazili v tej lepi cerkvi, namreč oltar v prezbiteriju, ki je po predpisih nove liturgije obrnjen proti ljudstvu, in sicer pravi kamniti oltar. Vse se zelo ujema z ostalo notranjostjo prezbiterija in celotne cerkve.

Praznik presv. Srca Jezusovega, v petek 25. junija, so v Vrtojbi praznovali nadvse slovesno. Ob 8. uri zvečer je sam gospod škof Janez Jenko daroval sveto mašo v koncelebraciji s šestimi drugimi duhovniki iz okoliških fara. Po sveti maši se je okrog cerkve razvila procesija z lučkami. Svete maše in procesije se je udeležilo izredno veliko ljudstva.

V duhu ekumenizma

Judovska organizacija v Združenih dr vah je podelila posebno odlikovanje stonskemu nadškofu kardinalu Cushin za njegove velike zasluge za razumeva med raznimi veroizpovedmi.

Kardinal Bea je povedal, da bodo us novili posebno mešano delovno komis za sodelovanje med rimsko in carigraj Cerkvijo.

V Ženevi v Švici je bilo prvo zaseda mešane komisije, ki jo sestavljajo pr stavniki katoliške Cerkve in predstavn Zveze protestantskih Cerkva. Zaključ poročilo pravi, da je delo potekalo v pem krščanskem razumevanju in da mnogo področij, ki jih bo treba skup preučiti.

V Ghani

V poslopju univerze v Accri sta kapeli: katoliška in protestantska. Na verzi poučujejo tudi bogoslovje. Accra glavno mesto afriške države Ghana.

OBVESTIL

Duhovne vaje za dekleta bodo letos Gorici od nedelje 22. avgusta zvečer četrtka 26. avgusta zjutraj. Vršile se bo v samostanu pri uršulinkah; vodil jih dr. Fr. Šegula iz Rima.

Goriški romarji za v Oropo naj dvig jo knjižice na upravi Kat. glasa. Dan o hoda v nedeljo, 4. julija odpelje kori s Travnika ob 11.30. Prav tako bo kori na razpolago ob povratku v Tržiču, ne bo več nobenega vlaka. Cena L. 1.

Števerjanski župan opozarja vse in nike občinskega vodovoda, naj omej uporabo vode na najnujnejše potrebe. nasprotnem slučaju se bo dobava v omejila le na določene dnevne ure.

Romanje na Sv. Višarje priredi AM Gorici v nedeljo, 25. julija. Prijavite se časa pri g. Kleindienstu na Travniku.

ZAHVALA

Srčno se zahvaljujemo vsem za nešt dokaze iskrenega spoštovanja izkazane šemu dragemu

Josipu Rolliju

Iskrena hvala za sočutje v naši žalo

Trst, 30. junija 1965

DRUŽI

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolp trgovski L 30, osmrtnice L 50, več davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: *msgr. dr. Fr. Mo*
Tiska tiskarna Budin v Gorici